

DECIZIE

09 iunie 2016

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței –

Svetlana Filincova,

Judecători –

Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru,

Dumitru Mardari, Galina Stratulat

Examinând recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Buruiană împotriva Ministerului Justiției și agentului constatator al IGP Hîncești – Vladimir Badea, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, privind repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Mihail Buruiană,

a c o n s t a t a t :

La 04 octombrie 2015 Mihail Buruiană a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și agentului constatator al IGP Hîncești – Vladimir Badea, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, solicitînd încasarea de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova suma de 4 715,75 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea cererii a indica că, la 27 octombrie 2014 de către agentul constatator al IGP Hîncești – Vladimir Badea, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută de art.354 din Codul contravențional, prin care a fost sancționat Mihail Buruiană cu amendă în mărime de 50 u.c., pentru că la 20 octombrie 2014, aflîndu-se în incinta primăriei s.Mereșeni, r-nul Hîncești, a acostat jignitor lucrătorii primăriei, încălcînd normele morale, tulburînd ordinea publică și liniștea cetățenilor.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatator, Mihail Buruiană le-a contestat, iar prin hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 16 februarie 2014 contestația a fost admisă, fiind încetat procesul contavențional.

Ținând cont de faptul că, prin hotărîrea judecătorească definitivă și irevocabilă Mihail Buruiană a fost declarat nevinovat și răspunderea sa contravențională a fost înlăturată, este în drept să pretindă la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile nelegitime ale autorităților competente cu soluționarea cauzei contravenționale, în baza Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturi și ale instanțelor judecătorești (în continuare Legea nr.1545).

Prin hotărîrea Judecătoriei sectorului Buiucani municipiul Chișinău din 02 noiembrie 2015, cererea de chemare în judecată a reclamantului Mihail Buruiană împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, agentului constatator al IGP Hîncești – Vladimir Badea, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Întru motivarea soluției, instanța de fond a reținut că acțiunea lui Mihail Badea este neîntemeiată, ori pretențiile sale nu cad sub incidența dispozițiilor Legii nr.1545.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016 a fost admis apelul depus de Mihail Buruiană. Hotărîrea Judecătoriei sectorului Buiucani municipiul Chișinău din 02 noiembrie 2015 a fost casată și adoptată o nouă hotărîre, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Buruiană. A fost încasat din contul Ministerului Justiției în beneficiul lui Mihail Buruiană prejudiciul material cauzat în sumă de 4 715,75 (patru mii șapte sute cincisprezece) lei 75 bani. A fost încasat din contul Ministerului Justiției, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în beneficiul lui Mihail Buruiană prejudiciul moral cauzat în sumă de 3 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Întru motivarea soluției, instanța de apel a reținut că fapta contravențională în speță se asimilează faptei penale, ori acestea sunt diferențiate doar prin pericolul social și dauna care o provoacă anumitor valori sociale. Procesul contravențional în privința lui Mihail Buruiană a fost încetat pe motiv că nu a fost confirmată existența faptei contravenționale și în speță sunt întrunite condițiile pentru a solicita repararea prejudiciului cauzat de acțiunea ilicită a organului de urmărire penală.

La 04 martie 2016 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, solicitînd casarea deciziei recurate și menținerea hotărîrii instanței de fond.

În motivarea cererii a indicat că instanța de apel a interpretat în mod eronat normele de drept material, iar decizia recurată este neîntemeiată.

Susține recurentul că declararea nulă a procesului-verbal contravențional întocmit în privința lui Mihail Buruiană nu acordă acestuia dreptul la repararea

prejudiciului în temeiul Legii nr.1545, deoarece sancțiunea contravențională nu a fost aplicată de către o instanță de judecată.

Mai indică recurentul că nu pot fi obținute careva despăgubiri din contul Ministerului Finanțelor sau al Ministerului Justiției, ori prejudiciul cauzat de organul de urmărire penală se repară de acest organ.

La 08 aprilie 2016 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea cererii a indicat că decizia recurată este neîntemeiată și adoptată ca urmare a aplicării eronate a normelor de drept material.

Susține recurentul că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de răspundere penală, sunt necesare unele condiții speciale și anume, existența faptei ilicite și aplicarea ilegală a amenzii administrative de către instanța de judecată, prin urmare nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

La 21 aprilie 2016 Badea Vladimir a depus referință la recursul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, solicitând admiterea recursului.

La 25 aprilie 2016 Mihail Buruiană a depus referință la recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, solicitând respingerea recursului.

Studiind materialele dosarului și analizând legalitatea deciziei contestate, în raport cu argumentele invocate în cererile de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind întemeiate și care necesită a fi admise, din următoarele considerente.

În speță, acțiunea civilă în cauză a fost inițiată de Mihail Buruiană, în baza Legii nr.1545, în vederea încasării prejudiciului cauzat ca urmare a atragerii ilegale la răspundere contravențională.

În susținerea pretențiilor sale, Mihail Buruiană a făcut referire la hotărârea Judecătoriei Hîncești din 16 februarie 2014, prin care a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Mihail Buruiană de șeful de post din cadrul IP Hîncești – Vladimir Badea, la 27.10.2014 în baza art.354 din Codul contravențional, în privința lui Mihail Buruiană, din motiv că nu a fost confirmată existența faptei contravenționale imputate.

Art.3 alin.(1) al Legii nr.1545 prevede că, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum

și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Conform art. 1405 alin.(1) din Cod Civil, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii

preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

Analizând decizia recurată, Colegiul ajunge la concluzia că soluția instanței de apel este greșită, dictată de interpretarea eronată a normelor de drept material aplicabile speței.

În susținerea acestei concluzii Colegiul reține că, în sensul dispozițiilor suscitade, pentru angajarea răspunderii statului în baza Legii nr.1545 sunt necesare condiții speciale. În situația în care, prin prisma art.3 alin.(1) lit.d) al Legii nr.1545, se pretinde la repararea prejudiciului cauzat ca urmare a aplicării ilegale a amenzii contravenționale, se impune întrunirea cumulativă a condițiilor expres prevăzute de legiuitor și anume, caracterul ilegal al atragerii la răspunderea contravențională precum și aplicarea amenzii contravenționale anume de către instanța de judecată, ori nu orice acțiune ilicită a organelor de urmărire penală și a instanțelor de judecată atrage răspunderea statului.

Având în vedere că, în speță, Mihail Buruiană solicită repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma aplicării sancțiunii contravenționale sub formă de amendă de către agentul constatator al IGP Hîncești – Vladimir Badea, pentru contravenția prevăzută de art.354 din Codul contravențional, Colegiul atestă faptul că art.3 alin.(1) lit.d) al Legii nr.1545 nu este aplicabil speței, ori sancțiunea contravențională la care a fost supus intimatul nu a fost aplicată de către o instanță de judecată.

Concluziile instanței de apel cu privire la netemeinicia soluției instanței de fond sunt eronate, ori prevederile Legii nr.1545 reglementează expres și limitativ cazurile și condițiile răspunderii patrimoniale a statului pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești, iar circumstanțele cazului dedus judecății nu pot fi încadrate în limitele Legii suscitade.

Astfel, raportând la caz prevederile enunțate, reieșind din constatările relatate și

având în susținere dispozițiile art. 3 lit. d) al Legii nr. 1545-XIII, prima instanță corect a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii lui Mihail Buruiană, deoarece în cadrul examinării cauzei nu a fost constatată temeinicia motivelor ce-i acordă posibilitatea de a-și valorifica dreptul său la acțiune în temeiul prevăzut de prevederile Legii nr. 1545 și de art.1405, 1422 alin. (1) și (3), 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, ori, prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice și juridice este reparabil doar în urma supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată, circumstanțe care în speță nu au fost constatate.

În consecință, Colegiul consideră că recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind întemeiate și care urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Conform art.445 alin.(1) lit.f) din Codul de Procedură Civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Având în vedere cele menționate, în conformitate cu art.445 alin.(1) lit.f) din Codul de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiției,

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției al Republicii Moldova

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016 și se menține hotărârea primei instanțe – Judecătoria sectorului Buiucani municipiul Chișinău din 02 noiembrie 2015 în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Buruiană împotriva Ministerului Justiției și agentului constatator al IGP Hîncești – Vladimir Badea, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, privind repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Judecători

Svetlana Filincova

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

